

În campania din anul 1980, în cadrul șantierului Locusteni, s-a lucrat numai în sectorul „La Gropan”. S-a încercat cercetarea exhaustivă a așezării din secolul al IV e.n. din acest punct, deoarece era amenințată de distrugere, fiind inclusă în aria unor ample lucrări de ameliorări funciare, ce se efectuează în zona sistemului de irigații Sadova-Corabia.

După cercetarea suprafețelor în care se săpase deja în cele două campanii anterioare, s-au trasat 25 de secțiuni (în general lungi de 22 m și late de 2 m) în direcția nord-sud, cuprinzând astfel, socotim noi, întreaga suprafață pe care se întindea așezarea. Menționăm că secțiunile au fost trasate în general din 4 în 4 m, excepție făcând locurile unde s-au ivit diferite complexe arheologice (locuințe, gropi, cuptoare de ars ceramică etc.), când s-a lucrat pe suprafețe largi. Volumul mare de săpături a fost posibil datorită faptului că stratul de cultură nu este prea gros și că solul este nisipos, lucrându-se foarte ușor. Așezarea „La Gropan” se află într-o zonă cu microrelief de dune, caracterizat prin valuri uniforme, cu coame și depresiuni interdunare, cu înălțimi și adâncimi care variază între 5 și 10 m. Depresiunile interdunare sînt umede, iar pe fundul unora, așa cum este cazul „La Gropan”, curg piraie. Așezarea este plasată pe panta însoțită a unei dune.

În acest an, s-au dezvelit două locuințe, care în general au aceleași caracteristici ca și locuințele descoperite în campaniile anterioare. Locuința nr. 6 este o locuință puțin îngropată. Față de nivelul de căleare antic, podeaua ei se află la adâncimi între 0,15 și 0,60 m. Are forma unui dreptunghi cu laturile rotunjite, cu latura lungă orientată spre nord. Numeroasele fragmente de chirpici ne îndeamnă să presupunem că pereții erau realizați din nuiele împletite, lipite cu pământ, iar acoperișul era din stuf, care se găsea din belșug în imediată apropiere. Dimensiunile erau de 8 m x 5 m. Vatra a fost distrusă, iar fragmentele ei au fost răspândite pe o suprafață largă, nemai-putînd fi localizată precis.

Locuința nr. 7 din secțiunea nr. 23 este mai adîncită, podeaua ei aflîndu-se la 0,85 m adîncime. Vatra, de formă ovală, se afla în colțul de nord-vest al locuinței. Pe latura opusă vetrei se afla

intrarea. Dimensiunile locuinței nr. 7 sînt mult mai mici: 3,50 m x 3 m. Tehnica de construcție a fost aceeași.

O încăpere mai adîncită, folosită într-un anumit scop, a fost detectată în capătul de sud al secțiunii 32 m. Datorită faptului că aici s-au găsit multe greutăți pentru războiul de țesut, am socotit că ar fi putut fi un loc unde se țesea, o *argea* cum era denumit în Oltenia, cu cîteva decenii în urmă chiar, locul amenajat în vederea practicii unei astfel de îndeletniciri.

Gropile menajere, descoperite în număr destul de mare, aveau, în general, o formă cilindrică, fiind ușor mai largi la fund.

Firește, materialul arheologic cel mai numeros îl reprezintă ceramica. Dacă ținem seama de tehnica în care a fost realizată, ceramica lucrată la roată predomină net. Pasta este de cele mai multe ori de culoare vinată. Există vase și din pastă roșie-cărmizie.

Forma cea mai răspîdită este aceea a chiupului cu buza trasă mult înăuntru, orizontal, adesea foarte lată (fig. 1/8—9). Forma aceasta, cu variante multiple, de cele mai multe ori este de mari dimensiuni, ajungînd să treacă în înălțime de 1 m. Există însă și vase de acest tip de dimensiuni mai mici, dar nu sînt atît de frecvente. Acest tip de vas este adesea decorat. Principalul element de decor îl reprezintă valul realizat din mai multe linii incizate. Alături de acesta, se întîlnesc ghirlandele, liniile paralele, grupurile de linii oblice incizate etc. Zona decorată este jumătatea superioară a vasului, care este acoperită în întregime de elemente de decor. De cele mai multe ori este decorată și suprafața superioară a buzei, mai ales cu linii incizate în val.

O altă formă este castronul, de tipul roman obișnuit, întîlnit în secolele anterioare. Tipul 1 (după tipologia noastră) este des întîlnit. Mai menționăm: strachina cu pereții oblici, cu buza îngroșată și fundul inelar; cana cu o toartă ș.a. Repertoriul formelor ceramicii lucrate la roată este destul de bogat.

În acest an, s-a găsit și multă ceramică din pastă zgrunțuroasă, cunoscută și sub termenul de *pastă ciment*. Este pasta caracteristică ceramicii provinciale romane. Forma cea mai răspîdită din această categorie este oala-borcan, cu buza îngroșată și cu un șanț în interior. Subliniem că atît repertoriul formelor, cît și pasta, tehnica

Fig. 1. Locusteni— „La Gropan”. 1—2 brăzdare de plug din fier; 3 manșon din fier; 4—7 diferite obiecte din fier; 8—9 fragmente din vase ceramice mari.

ceramicii este daco-romană și că acestea nu reprezintă altceva decât o etapă în dezvoltarea ceramicii din epoca romană anterioară.

Tradiția veacurilor anterioare nu s-a păstrat numai în cazul categoriei ceramicii lucrate la

roată, ci și în cel al ceramicii lucrate cu mîna. Forma cea mai frecventă este vasul borcan, identic cu vasul borcan neornamentat din așezarea și necropola daco-romană de la Locusteni, din

663 662 661 660 659 658 657 656 655 654 653 652 651 650 649 648 647 646 645 644 643 642 641 640 639 638 637 636 635 634 633 632 631 630 629 628 627 626 625 624 623 622 621 620 619 618 617 616 615 614 613 612 611 610 609 608 607 606 605 604 603 602 601 600 599 598 597 596 595 594 593 592 591 590 589 588 587 586 585 584 583 582 581 580 579 578 577 576 575 574 573 572 571 570 569 568 567 566 565 564

S1

groapa sec. IV

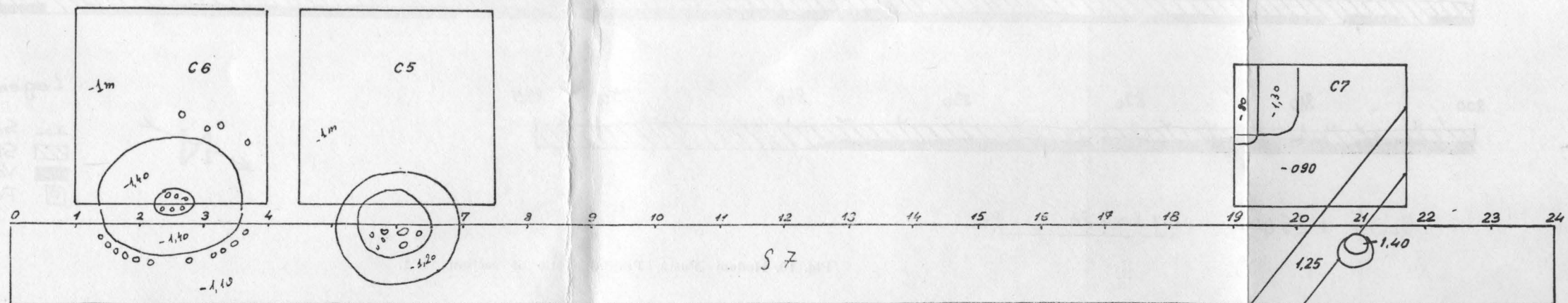

Fig. 9. Hodoni - Pustă. Secțiunea S 6.

punctul „Predești”. Această formă se va păstra și în secolele următoare.

O altă formă caracteristică și pentru ceramica lucrată cu mîna din secolul al IV-lea, descoperită în așezarea de „La Gropan”, este ceașca dacică. Cele mai multe exemplare sînt decorate la bază cu un șir de alveole.

Ceramica de import, sau mai exact spus *de litrg*, cumpărată din centrele urbane sau militare aflate pe linia Dunării, nu lipsește din așezarea de la Locusteni „La Gropan”. Cele mai multe fragmente de vase din această categorie aparțin amforelor. Sînt prezente de asemenea fragmente de ulcioare cu două torți, cunoscute și sub termenul de amforidoane, lucrate din pastă roșie fină, precum și din pastă fină acoperită cu un smalt de culoare verde-olive, ceramică obișnuită în această vreme la Sucidava și, în general, în Imperiul Roman târziu.

Săpăturile ultimei campanii au scos la iveală și un cuptor de ars ceramică. Acesta este rotund, cu camera de ardere despărțită de un perete median, care sprijină placa perforată pe care se așeza ceramica pentru a fi arsă. Este același tip de cuptor descoperit și la Locusteni „Predești”, în așezarea din secolele II—III. Remarcăm însă că bolta celor două guri a cuptorului de „La Gropan” era întărită cu pietre de dimensiuni mari. Cuptorul a fost construit în pămînt, sub nivelul de călcare; în fața gurilor de foc se afla o groapă de formă ovală, din care se alimenta camera de foc cu combustibil. În această groapă s-au găsit numeroase fragmente ceramice aparținînd tuturor categoriilor ceramice aflate în așezare, exceptînd, firește, ceramica de import.

Obiecte de fier. În locuința nr. 6 s-au descoperit două seceri, două zăbale (fig. 1/6), un cuțit și un vîrf de lance. Într-o groapă din secțiunea nr. 23, s-au găsit depozitate trei brăzdare de plug (fig. 1/1—2). Unul dintre ele aparține tipului roman răspîndit în Imperiu în răstimpul dintre secolul

al II-lea și secolul al IV-lea e.n. Celelalte două au forma tradițională dacică, foarte asemănătoare, dacă nu identică, cu brăzdarele descoperite la Grădiștea Muncelului. Lupele și zgura de fier aflate în săpături ne îndreptățesc să afirmăm că s-a practicat aici și meșteșugul fierăriei și că toate uneltele de fier au fost confecționate pe loc.

Numeroasele unelte descoperite în așezarea de „La Gropan” atestă că ocupația principală a locuitorilor de aci era agricultura, fapt care pledează și în favoarea afirmației că această populație era sedentară, ceea ce, credem, are o deosebită importanță.

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE LOCUSTENI — „LA GROPAN”

RÉSUMÉ

Le Musée d'Oltenie a continué les fouilles archéologiques de sauvegarde entreprises à Locusteni (dép. de Dolj), dans l'établissement daco-romain qui est emplaced au lieu dit „La Gropan”. Cet établissement date de IVe siècle n.è.

On a trouvé deux cabanes, un four de potier et plusieurs fosses à détritus. Les cabanes, ainsi que les fosses à détritus renfermaient un inventaire archéologique composé de céramique, d'ossement d'animaux domestiques, ainsi que d'outils agricoles.

La céramique peut être groupée en trois catégories: 1. céramique grise fine, 2. céramique grumeleuse, contenant de petites pierres et du sable, tournée, 3. céramique de facture locale, poreuse, d'exécution grossière, à la main et caractéristique à la civilisation dace. Parmi les outils en fer notons, les trois socs, trouvés dans une petite fosse.

Les habitants s'adonnaient à l'agriculture et à l'élevage. On peut mentionner d'autre occupations encore, comme la poterie, le tissage et la forge.

EXPLICATION DE LA FIGURE

Fig. 1. Locusteni — „La Gropan”. 1—2 socs en fer; 3 manchon en fer; 4—7 diverss objets en fer; 8—9 fragments céramiques des grandes vases.

